

Landsarkivet, Vadstena

Vist: P 1, Sundhetsnämndens protokoll

Efter avskrift, gjord av Allan Andersson.

Utdrag ur Protocollet hållet 1831, 11 sept., vid extra sockenstämma med Vist socken.

§ 1.

Till följe af Kongl. Maj:ts Nådiga Kungörelse af den 9 sistlidne juli, samt Landshöfdinge Embetets derpå grundade kungörelse af den 13 och 24 sistlidne Augusti om hvad som bör iakttagas ifall den dödande farsoten cholera innom Riket skulle yppas, sammanträdde enl. förut skedd pålysning församlingens Ledamöter för att yttra sig och öfverenskomma om en vidsträckt hälsovårds befrämjande innom församlingen och för att så vidt möjligt är, genom att noggrant iakttagande af Kongl. Maj:ts i nåder gifna föreskrifter söka afhålla att denna farsots härjningar ej blifva af den förfärande egenskap, om den olyckligt skulle intränga innom vårt samhälle, som utmärkt dess framgång i andra länder. Då Kongl. Majt i nåder behagat fästa sin uppmärksamhet på denna högst viktiga angelägenhet till bevarande af sina undersåtars hälsa och lif, så kunna icke vi annat än med underdånig tacksamhet igenkänna de förnyade vedermälen af Dess hulda vidt omfattande omtanke för sina undersåtars och sitt folks bästa. Vice Pastor tillkännagaf i enlighet med 5 § uti omnämnda Kongl. Majts Nådiga Kungörelse att församlingen i dag skulle utvälja en så kallad Sundhets Nämnd, bestående af flera, minst 5 för upplysning, nit och drift kända män. Efter någon öfverläggning valde församlingen följande såsom Ledamöter i Sundhets Nämnden

Kammarherren Högv. Herr Gustav Bielke på Sturefors
 Herr Capitän Bergström på Sturefors
 Herr Hofrätts Commisarien Wissler
 Herr Pastor och Comminister Törnqvist, såsom sjelfskrifven ledamot
 Herr Inspector Sandström på Stafsätter
 Herr Economiae Directeuren Pahlström på Cedersberg
 Herr Bokhållaren Pettersson på Cedersberg
 Herr Inspektoren Möller på Säby
 Arrendatorn Anders Jönsson i Styfvinge
 Rusthållaren Forssén i Skog
 Rusthållaren Wirén i Markustorp
 Bonden Daniel Persson i Torpa Norrgård

Om Sjukvårdsbetjäning och Likbärares antagande bör i förväg ordnas då sådan personals anskaffande i sista stund kunna möta alltför stora svårigheter. Föreslogs och avgjordes att för varje Sjukhus borde antagas en Sköterska, en Kokerska eller sammanlagt 16 kvinnspersoner inom Socken. Därtill bör väljas äldre kvinnor med god hälsa och krafter, helst utan minderåriga barn, med god frejd och kända för trygghet, ordentlighet och ömsinnet mot de sjuka. Denna befattning är ansvarsfull och kan bliva trägen därför böra de väl lönas, och

erbjudes därför 32 Sk. Banco om dagen och fri föda så länge de tjänstgöra. Dessutom böra de om de väl sköta sitt kall för framtiden äga företrädesrätt till understöd av Församlingen om de på ålderdomen skulle komma att lida någon brist.

Sexton Likbärare böra antagas för Socknen, helst 4 inom varje Rote om så ske kan, varav 4 eller 6 i sänder tillkallas vid Liks transporterande såväl från Sjukhus som andra ställen inom Socknen där någon dött av Coleran, utan anseende på om de tillhöra Roten eller ej och höra även till deras skyldighet att göra gravarna. De erbjudes 24 Sk. Banko vardera för varje Lik de föra till jorden. Härtill bör antagas friska, starka karlar som är kända såsom nyktra och säkra och som ej bo alltför långt från Sjukhusen. Till skyldigheten hör dessutom att turvis vid Sjukhusen efter behov tjänstgöra med Vedhuggning, Vattenhämtning och övriga förefallande göromål och erbjudes för varje dagsverke 24 Sk. Banko på egen kost.

Vid transport av Lik som dött av Coleran, från sådana ställen då vägens längd gör bärning för svår, må Hästar och Åkdon användas och då den avlidne ej ägt sådana, bör jordägaren på vars ägor den avlidne bott eller närmaste granne där sådana kunna fås, tillsläppa dessa och anmärkes att ingen då äge rättighet följa Hästarna åt utan de antagne Likbärarna de enda som få köra Liket till sitt vilorum, samt att Åkdon som utlämnas till detta behov bör vara väl rengjorda från Boss, Hö eller Halm och således bara träet, till unvikande av smitta.

För att i någon mån binda de sålunda antagna vid sina åtagande, att de icke ångra sig eller svika när stunden kommer, föreslås att de emottaga en icke för låg penningssumma, exempelvis 32 Sk. Banco, i Städja.

Förbudet mot stora Likbegravningar eller Folksamlingar bör upplivas och ansågs Prästerskapet och Klockaren ej böra nu möta vid Begravningsplatsen för att Jordfästning förrätta.

Följande ställen äro efter vederbörlig besiktning såsom Sjukhus antagna nämligen:

Markustorp: Torpet Korsbäcken,

Torpa: Stora Fallmo,

Säby: Torpet Skyttorpet,

Skog: Torpet Grönlund,

Stafsätter: Torpet Svartsätter,

Norrberga: Tacketorp,

Sturefors: Hökhult,

Risnäs: Jonas Jonssons stuga i Överbyn.

Och är tjänliga Begravningsplatser i närheten av ovanstående ställen utsedde.

- - - -

Likkistor skola i förväg förfärdigas. De skola vara av enklare slag och finnas tillhands på följande platser:

Vid Säby 4 st.

Sturefors 2 st.

Stafsätter 2 st.

I mån av åtgång skola nya tillverkas så att antalet alltid är det här bestämda.